

Een tienkamp voor het onderwijs

Frank Vandenbroucke, opinie in De Morgen, 22 maart 2007

Zeg niet dat iederéén naar de universiteit of de hogeschool moet

Frank Vandenbroucke pleit voor een onderwijscultuur van steun en inspanning

Alweer onthutsende cijfers over allochtonen en onderwijs. Na het onderzoek van Duquet en andere over de schoolloopbanen van allochtonen (DM 23/1) peilden onder meer Lacante, Van Esbroeck en Almaci naar studiekeuze en studiesucces bij allochtone studenten in het hoger onderwijs. Aan de hand van de omgeving (laag opleidingsniveau van de ouders, een vader die niet beroepsactief is, de moedertaal die niet het Nederlands is...) kun je de haperende schoolloopbaan van vele allochtone jongeren haast voorspellen. Wat het nog erger maakt, is dat we aan die omgevingsfactoren vaak niet veel kunnen doen, toch niet op korte termijn.

Toch moeten we hoop en daadkracht putten uit die studies. Want de onderzoekers hebben ook een inventaris aangelegd van factoren waarop we wél kunnen inspelen: (taal)vaardigheden, attitudes, studiekeuze. Het wordt een strijd op vele fronten. Vergelijk het met een tienkamp in de atletiek: wie enkel focust op het kogelstoten, wordt er in de andere nummers gewoon afgelopen en haalt nooit het podium. Willen we de pijnlijke voorspelbaarheid van mislukkingen tegengaan, dan moeten we op elke sport van de onderwijsladder investeren in meer succes: succes met allochtone kleuters, succes met leerlingen in lager en secundair onderwijs en succes met studenten in hogescholen en aan universiteiten. En dat liefst allemaal tegelijk, want enkel zo komt de realisatie van onze maatschappelijke doelstelling dichterbij: gelijke kansen op uitstekend onderwijs voor alle Vlamingen.

Zo zie ik onze tienkamp:

- * Baseer de hele financiering van het onderwijs van laag tot hoog op die maatschappelijke doelstelling.
- * Vraag onderwijsinstellingen om inspanningen én resultaten te leveren: centen zijn een voorwaarde, wat telt is de aanpak.
- * Zorg ervoor dat meer kleine kleuters in kleinere klassen zitten en verplicht één jaar in een Vlaamse kleuterklas.
- * Creëer ouderbetrokkenheid: geef ook ouders een warm welkom op school, maar eis tegelijk een minimale contactbereidheid. Schakel basiseducatie en volwassenenonderwijs in als dat contact op taalbarrières botst.
- * Peil de taal: organiseer taaltoetsen, zowel bij scharniermomenten in de schoolloopbaan als bij een overstap van de ene naar de andere school.
- * Breng de taal op peil: vraag aan elke school een taalbeleid waarin elke leerkracht een rol speelt.
- * Overtuig jongeren én hun ouders van een goede en tijdige studiekeuze, begeleid hen daarbij en zet alle experts in, in de eerste plaats de CLB's. Bestrijd ondoordachte overgangen en shopping.

* Leg de lat geleidelijk hoger: vermijd dat mensen meteen onmogelijk hoog willen of moeten springen (bijvoorbeeld van bso naar hoger onderwijs). Zeg niet dat iedereen naar de universiteit of de hogeschool moet. Bouw in het hoger onderwijs ook een tussenniveau uit tussen secundair en bachelor/master.

* Leer van elkaars ervaringen, verspreid goede voorbeelden en veranker positieve experimenten structureel in de dagelijkse werking. Daarvoor zal vanaf volgend jaar het Aanmoedigingsfonds in het hoger onderwijs dienen.

* Bestrijd vooroordelen en discriminatie op de arbeidsmarkt. Anders staan alle resultaten van de andere nummers op de helling.

Er is een verschil tussen deze onderwijstienkamp en de echte tienkamp: het is geen zaak van individuele atleten tegen elkaar. Maar er is ook een gelijkenis: zonder ondersteuning én inspanning zullen we het niet halen. Doordachte ondersteuning van de overheid. Inspanning van instellingen, van ouders, van leerlingen en studenten, die zich heel bewust en met de nodige zelfkennis in hun onderwijsloopbaan moeten engageren. Gelijke kansen gedijen slechts in een cultuur van ondersteuning en inspanning.

Frank Vandenbroucke is viceminister- president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs en Vorming.